

6 av 10 innvandrere fra sør stemmer Ap

Ap står støtt blant innvandrere fra sør

Nær seks av ti innvandrere med bakgrunn fra land i sør stemmer på Arbeiderpartiet. Blant innvandrere fra europeiske land er støtten til Ap derimot på nivå med befolkningen uten innvandrerbakgrunn. I denne gruppen er støtten til regjeringspartiene Høyre og Frp litt over støtten til Ap. Blant utenlandske statsborgere fra EØS-landene i østlige Europa er støtten til Frp dobbelt så stor som i befolkningen for øvrig. Miljøpartiet De Grønne (MDG) står sterkere blant innvandrere fra Vest-Europa enn i befolkningen for øvrig.

Tidligere undersøkelser har vist at personer med innvandrerbakgrunn fra Afrika, Asia og Latin-Amerika foretrekker partier på venstresiden som Arbeiderpartiet (Ap), Sosialistisk venstreparti (SV) og RV/Rødt. Denne tendensen har vi sett siden slutten av 1980-tallet (Dale og Faye 1994). I de siste valgene har vi også sett at Ap er det klart største partiet blant disse velgerne. Ved kommunevalget i 2011 ble SV den store taperen, mens «Ap festet grepet blant innvandrerne» (Bergh et al. 2012).

Etter stortingsvalget 2013 ble det rapportert om en «Høyrebølge blant innvandrerne», selv om flertallet fortsatt valgte Ap (Bergh et al. 2014). Analyser av valgferden blant personer med innvandrerbakgrunn ved kommunestyrevalget i 2015 viser at mange av de samme tendensene gjør seg gjeldende.

14 prosent hadde innvandrerbakgrunn

Av om lag 4 millioner stemmeberettigede ved siste valg var det om lag 200 000 som hadde innvandret og fått norsk statsborgerskap. Det var om lag 34 000 norske statsborgere som er barn av innvandrere. Og det var om lag 310 000 utenlandske statsborgere med stemmerett (se tekstboks). Tallet på stemmeberettigede med innvandrerbakgrunn har blitt nær tredoblet siden valget i 1999, og utgjorde 14 prosent av de stemmeberettigede ved fjorårets lokalvalg. I Oslo, som er den kommunen med flest personer med innvandrerbakgrunn, har nær 30 prosent av de stemmeberettigede innvandrerbakgrunn.

Velgere med innvandrerbakgrunn bak 8 prosent av stemmene

Valgdeltakelsen er klart lavere blant personer med innvandrerbakgrunn enn blant ikke-innvandrere. Denne tendensen har blitt registrert helt siden Statistisk sentralbyrå (SSB) begynte å undersøke dette i forbindelse med Kommunestyrevalget i 1983 (Faye 1995). I 2015 var valgdeltakelsen blant innvandrere med norsk statsborgerskap 40 prosent, blant personer med utenlandsk statsborgerskap var den 30 prosent. Til sammenlikning var valgdeltakelsen blant ikke-innvandrerne 64 prosent.

Tabell 1. Antall velgere med innvandrerbakgrunn i fylkesting- og kommunestyrevalgene. 1999-2015

	Utenlandske statsborgere	Norske statsborgere med innvandrerbakgrunn	Antall stemmeberettigede med innvandrerbakgrunn	Prosentandel med innvandrerbakgrunn av stemmeberettigede
1999	101 700	83 800	185 500	5
2003	117 300	111 200	228 500	7
2007	137 200	142 100	279 300	8
2011	207 200	184 900	392 100	10
2015	309 600	233 500	543 100	14

Kilde: Statistisk sentralbyrå, valgstatistikk.

Øyvind Kleven
er statsviter og senior statistikkrådgiver i Statistisk sentralbyrå, Seksjon for befolkningsstatistikk. (oyvin.kleven@ssb.no)

Vebjørn Aalandslid
er statsviter og seniorrådgiver i Statistisk sentralbyrå, Seksjon for internasjonalt utviklingsamarbeid. (vebjorn.aalandslid@ssb.no)

Person med innvandrerbakgrunn

Innvandrere er personer som er født i utlandet av to utenlandsfødte foreldre og fire utenlandsfødte besteforeldre. Innvandrere har på et tidspunkt innvandret til Norge.

Norskfødte med innvandrerforeldre er personer som er født i Norge av to foreldre som er født i utlandet, og som i tillegg har fire besteforeldre som er født i utlandet.

Fødeland er hovedsakelig mors bosted ved personens fødsel.

Landbakgrunn er eget, eventuelt mors, eventuelt fars utenlandske fødeland. For norskfødte er dette foreldrenes eventuelle utenlandske fødeland. Når begge foreldrene er født i utlandet, er de i de aller fleste tilfellene født i samme land. I tilfelle der foreldrene har ulikt fødeland, er det mors fødeland som blir valgt.

I denne artikkelen er person med innvandrerbakgrunn en samlebetegnelse for personer som enten er utenlandsk statsborger, innvanderer med norsk statsborgerskap eller norsk statsborger som er norskfødt med innvandrerforeldre. Siden vi baserer oss på et begrenset utvalg av observasjoner er det stort sett ikke skilt mellom innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre.

Kilde: Dokumentasjon av registerbasert statistikk over innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Dzamarija et al. 2013. Statistisk sentralbyrå.

Valgdeltakelsen varierer selvsagt mellom de ulike innvanderergruppene; i den største gruppen av innvandrere med norsk statsborgerskap, pakistane, deltok 52 prosent. En stor andel av utenlandske statsborgere med stemmerett er arbeidsinnvandrere fra Polen, av disse stemte bare 7 prosent. Valgdeltakelsen blant svenske statsborgere var 38 prosent. For somaliere, som også er en stor gruppe blant utenlandske statsborgere, var valgdeltakelsen 48 prosent. Ser vi på landet som helhet utgjør stemmene fra velgere med innvandrerbakgrunn 8 prosent av stemmene. I Oslo utgjør de 18 prosent.

Tabell 2. Andel stemmeberettigede, valgdeltakelse, andel av opptalte stemmer, etter innvandringskategori og landregion. Kommunestyre og fylkestingsvalget 2015. Prosent

	Andel av stemmeberettigede	Valgdeltakelse	Andel av opptalte stemmer
Norske statsborgere uten innvandrerbakgrunn	86,3	63,7	92,3
Norske statsborgere, innvandrere			
Vest-Europa etc	0,4	60,7	0,4
Østeuropeiske EØS-land	0,3	37,2	0,2
Afrika, Asia etc	4,4	38,6	2,8
Norske statsborgere, norskfødte med innvandrerforeldre			
Vest-Europa etc	0,1	60,6	0,1
Østeuropeiske EØS-land	10,0	46,3	0,0
Afrika, Asia etc	0,8	36,1	0,5
Utenlandske statsborgere			
Vest-Europa etc	2,9	42,4	2,1
Østeuropeiske EØS-land	2,5	8,4	0,3
Afrika, Asia etc	2,4	29,2	1,1

¹ Mindre enn 0,05 av den brukte enheten.

Kilde: Statistisk sentralbyrå, valgstatistikk.

Innvandrere fra sør med norsk pass stemmer til venstre

Vel 3 prosent av stemmene kommer fra personer med innvandrerbakgrunn fra land i Afrika, Asia og Latin-Amerika. Disse stemmer i overveiende grad Arbeiderpartiet. Det er den samme tendensen som gjør seg gjeldende for de utenlandske statsborgerne, men oppslutningen om Ap er enda sterkere i denne gruppen. Partiprofilen til personer fra vestlige land ligner på partiprofilen til norske statsborgere uten innvandrerbakgrunn, mens personer fra østeuropeiske EØS-land i større grad stemmer på Fremskrittspartiet (Frp) og Høyre (se tabell 3).

Tabell 3. Partivalg etter innvandringskategori og landregion. Kommunestyrevalget 2015. Prosent

	Ap	FrP	H	KrF	MDG	R	SV	SP	V	Andre	n ¹
Norske statsborgere uten innvandrerbakgrunn	32	10	23	6	4	2	4	9	6	5	1 576
Norske statsborgere, innvandrere											
Vest-Europa etc	27	10	21	4	10	5	5	5	6	7	159
Østeuropeiske EØS-land	24	16	37	4	3	3	8	3	3	0	69
Afrika, Asia etc	61	4	12	3	3	4	7	1	4	2	761
Norske statsborgere, norskfødte med innvandrerforeldre											
Vest-Europa etc og Østeuropeiske EØS-land	35	3	24	11	4	6	8	8	0	0	29
Afrika, Asia etc	60	1	15	1	3	8	3	0	1	1	132
Utenlandske statsborgere											
Vest-Europa etc	26	5	24	3	11	4	8	3	11	4	509
Østeuropeiske EØS-land	33	19	14	4	9	3	3	6	3	6	85
Afrika, Asia etc	55	7	15	4	4	3	4	1	4	3	215

¹ n = antall personer.

Kilde: Statistisk sentralbyrås velgerundersøkelse 2015.

Unge med innvandrerbakgrunn stemmer som sine foreldre

Norskfødte med innvandrerforeldre vil i fremtidens valg bli en tallmessig større gruppe enn i dag. Ved valget i 2015 var 1 prosent av velgerne norskfødte med innvandrerforeldre. De aller fleste av disse er fra asiatiske eller afrikanske land som Pakistan og Somalia. Det er dessverre ikke nok observasjoner til å dele norskfødte med innvandrerbakgrunn etter de tre landgruppene. Afrika, Asia etc. kan skilles ut som egen kategori, mens de to resterende er slått sammen til en gruppe, i tabell 3. Utfra tabell 3 ser vi at norskfødte med innvandrerbakgrunn i det store og hele stemmer som innvandrere fra samme landgruppe. Norskfødte med innvandrerbakgrunn er i overveide grad unge mennesker. Vi har derfor sammenlignet gruppen av norskfødte med innvandrerbakgrunn fra Afrika, Asia etc. i aldersgruppen 18-34 år med samme aldersgruppe blant norske statsborgere som er innvandrere og de uten innvandrerbakgrunn (tabell 4). Vi viser også partivalg for innvandrere (norske og utenlandske statsborgere slått sammen), fra Afrika, Asia etc. Vi ser at både norskfødte med innvandrerbakgrunn og unge innvandrere i overveiende grad stemmer som sine foreldre og slutter opp om Arbeiderpartiet i stort monn (jf. tabell 3). Sammenliknet med norskfødte uten innvandrerforeldre er barn av innvandrere langt mer venstrevridde i sin stemmegivning.

I tabell 5 viser vi partivalget til norske statsborgere med innvandrerbakgrunn fra de landene som de fleste av dem kommer fra. Venstresiden og Arbeiderpartiet dominerer for alle landene. Men vi ser også at oppslutningen om Arbeiderpartiet er lavere blant personer med landbakgrunn fra Vietnam, Iran og Tyrkia. Høyre gjør det relativt bra blant personer med landbakgrunn fra Vietnam og Tyrkia.

Liten forskjell mellom borgere fra Vest-Europa og den øvrige befolkning

De fleste av de opptalte stemmene fra utenlandske statsborgere kommer fra personer fra vest-europeiske land. Stemmeprofilen til

Stemmerettsvilkårene

Stemmerett ved stortingsvalg har norske statsborgere som fyller 18 år innen utgangen av valgåret, og som noen gang har vært folkeregisterført som bosatt i Norge. Det siste vilkåret gjelder ikke for ansatte i diplomatiet eller konsulatvesenet og deres husstand.

Stemmerett ved kommunestyre- og fylkestingsvalg har alle de som er stemmeberettiget ved stortingsvalg. I tillegg har nordiske statsborgere (Sverige, Island, Danmark, Finland) stemmerett dersom de ble registrert som bosatt i Norge senest 30. juni i valgåret. Andre utenlandske statsborgere har stemmerett dersom de har stått innført i folkeregisteret som bosatt i landet sammenhengende de siste tre årene før valgdagen.

Kilde: Den norske valgordningen i hovedtrekk. regjeringen.no/no/portal/valg

Landgrupper

Det er innvandrere i Norge fra 202 forskjellige land, og de må derfor i de fleste tabellene grupperes sammen siden vi ikke har stort nok data-materiale til å vise alle landene. Vi benytter samme landinndeling som Holmøy og Strøm 2012. Dette er i hovedsak samme inndeling som ble brukt i Bergh et al. 2014 – forskjellen er at vi her også kan se på stemmegivningen til øst-europeiske EØS-innvandrere.

1. Vest-Europa etc.: Vest-Europa, USA, Canada, Australia og New Zealand.
2. Øst-Europeiske EU/EØS-land: Bulgaria, Estland, Kroatia, Latvia, Litauen, Polen, Romania, Slovakia, Slovenia, Tsjekia og Ungarn
3. Afrika, Asia etc.: Afrika, Asia (inkludert Tyrkia), Latin-Amerika, Oseania (uten Australia og New Zealand) og resten av Europa.

Tabell 4. Partivalg blant personer med innvandrerbakgrunn fra Afrika, Asia etc, og norske statsborgere uten innvandrerbakgrunn mellom 18-34 år Kommunevalget 2015. Prosent

	Ap	FrP	H	KrF	MDG	R	SV	SP	V	Andre	n ¹
Norske statsborgere uten innvandrerbakgrunn, 18-34 år	32	10	23	6	4	2	4	9	6	5	494
Norskfødte med innvandrerbakgrunn, 18-34 år	62	0	14	1	4	6	4	0	8	1	110
Innvandrere, norske statsborgere, 18-34 år	61	4	7	1	6	3	11	1	4	3	177
Innvandrere, 35-50 år	57	4	17	3	3	4	5	0	4	2	498
Innvandrere, 51-70 år	62	5	11	5	1	3	7	1	2	2	266

¹ n= antall personer.

Kilde: Statistisk sentralbyrås velgerundersøkelse 2015.

Tabell 5. Partivalg blant personer med innvandrerbakgrunn. Norske statsborgere. Etter landbakgrunn, utvalgte land. Kommunestyrevalget 2015. Prosent

	Ap	FrP	H	KrF	MDG	R	SV	SP	V	Andre	n ¹
Norske statsborgere med innvandringsbakgrunn											
Pakistan	79	3	4	1	2	2	5	1	2	2	117
Irak	81	2	2	2	2	0	8	0	2	0	49
Vietnam	44	5	23	8	9	2	3	1	2	3	68
Iran	55	0	9	0	4	10	16	0	5	2	63
Somalia	73	0	5	3	3	3	7	0	0	7	41
Bosnia-Hercegovina	67	2	2	2	0	5	7	2	7	4	57
Tyrkia	52	0	21	2	0	8	6	0	11	0	51

¹ n= antall personer.

Kilde: Statistisk sentralbyrås velgerundersøkelse 2015.

disse ligner på stemmeprofilen til personer uten innvandrerbakgrunn. Det samme gjelder innvandrere fra vestlige land som har blitt norske statsborgere. Utenlandske statsborgere fra østeuropeiske EØS-land er mer høyreorientert enn øvrige velgere. Utenlandske statsborgere fra Afrika, Asia, Latin-Amerika stemmer i overveiende grad på Arbeiderpartiet.

Datagrunnlaget

Artikkelen bygger på en frivillig spørreundersøkelse gjennomført i et representativt utvalg av personer med stemmerett høsten 2015 (<https://www.ssb.no/valg/statistikker/vund-komm>). Det er trukket tilleggsutvalg av innvandrere, barn av innvandrere og utenlandske statsborgere med stemmerett, slik at statistikken for disse gruppene gir mindre usikkerhet enn ved enkel proporsjonal tilfeldig trekking. Tilleggsutvalget og analysene av personer med innvandrerbakgrunn er finansiert av Integreringsavdelingen i Justisdepartementet. Om lag 1 575 personer uten innvandrerbakgrunn, 1 000 innvandrere som er norske statsborgere, 160 norskfødte med innvandrerforeldre og 850 utenlandske statsborgere har oppgitt partivalg i undersøkelsen. Dataene er vektet etter kjente demografiske kjennetegn som kjønn, aldersgruppe, landregion og stemt/ikke stemt.

For de landene med flest utenlandske statsborgere i Norge kan vi også vise partifordelingen etter enkeltland (se tabell 6). Vi ser at Frp gjør det godt blant polske statsborgere, mens svensker og dansker har en partiprofil som er nokså lik velgere uten innvandrerbakgrunn.

Landbakgrunn gir viktig pekepinn for partivalg

Analysene over viser at hvorvidt personen er norsk eller ikke norsk statsborger ikke har så stor betydning for hvilket parti en stemmer. På samme måte er det heller ikke så viktig for hvilket parti en stemmer om man er født norsk med utenlandske foreldre eller innvandret til Norge som ung. I den videre analysen slår vi derfor sammen de tre ulike kategoriene innvandrerbakgrunn og kaller dem personer med innvandrerbakgrunn.

Menn med innvandrerbakgrunn er mer venstreorienterte

Blant norske statsborgere uten innvandrerbakgrunn er kvinnene mer venstreorienterte enn mennene (se tabell 7). Blant personer med innvandrerbakgrunn fra Afrika, Asia, Latin-Amerika, Oseania og Europa utenfor EØS er det motsatt, der er mennene klart mer venstreorientert. Den samme tendensen ser vi for menn fra østeuropeiske EØS-land. For menn fra Vest-Europa, USA, Canada, New Zealand og Australia er det ikke noe klar tendens til at de er mer venstreorienterte enn kvinnene.

Tabell 6. Partivalg blant utenlandske statsborgere, etter landbakgrunn. Utvalgte land. Kommunestyrevalget 2015. Prosent

	Ap	FrP	H	KrF	MDG	R	SV	SP	V	Andre	n ¹
Utenlandske statsborgere											
Polen	33	30	11	0	11	2	2	9	0	2	47
Sverige	29	5	22	1	11	3	8	4	12	4	154
Danmark	33	5	24	3	12	4	7	1	9	3	79
Tyskland	22	3	25	5	19	3	3	7	7	5	67
Storbritannia	19	6	29	6	6	0	14	0	11	8	65

¹ n = antall personer.

Kilde: Statistisk sentralbyrås velgerundersøkelse 2015.

Tabell 7. Partivalg etter landregion og kjønn, Kommunestyrevalget 2015. Prosent

	Ap	FrP	H	KrF	MDG	R	SV	SP	V	Andre	n ¹
Norske statsborgere uten innvandrerbakgrunn											
Norske statsborgere uten innvandrerbakgrunn	32	10	23	6	4	2	4	9	6	5	1 576
Vest-Europa etc	26	6	24	3	11	4	8	4	10	5	829
Østeuropeiske EØS-land	33	18	19	4	6	3	5	5	2	5	165
Afrika, Asia etc	59	4	13	3	3	4	6	1	4	2	1 172
Menn											
Norske statsborgere uten innvandrerbakgrunn	26	13	26	5	4	2	2	11	6	5	746
Vest-Europa etc	26	9	23	3	10	4	6	4	10	5	386
Østeuropeiske EØS-land	41	19	12	6	3	3	5	4	0	8	64
Afrika, Asia etc	63	2	11	2	2	5	7	1	4	3	590
Kvinner											
Norske statsborgere uten innvandrerbakgrunn	37	7	21	6	4	2	5	7	5	5	830
Vest-Europa etc	26	4	24	4	11	4	9	3	10	4	443
Østeuropeiske EØS-land	26	16	26	3	8	2	5	7	4	3	101
Afrika, Asia etc	56	7	14	4	4	4	5	1	5	1	582

¹ n = antall personer.

Kilde: Statistisk sentralbyrås velgerundersøkelse 2015.

Miljøpartiet de grønne gjør det godt blant de yngste fra Vest-Europa

Innvandrerbefolkningen er i gjennomsnitt yngre enn den øvrige befolkningen. Vi har derfor valgt å dele velgere inn i tre aldersgrupper, 18-34 år, 35-50 år og 51-70 år. Så sammenlikner vi i tabell 8 de ulike aldergruppene og landregionene.

Miljøpartiet de grønne ble i 2015 utropt til lokalvalgets vinnere og kom inn i mange kommunestyrer og i samtlige fylkesting. Vi ser at de gjør det bedre blant de vestlige velgerne enn blant velgerne for øvrig, blant velgere fra Tyskland og Danmark er de tredje størst. Dessuten har partiet særlig høy oppslutning blant de yngste velgerne. Spesielt i aldergruppen 18-34 år gjør de det godt blant velgere fra vesteuropeiske land (se tabell 8).

Mindre oppslutning om venstresiden for de høyt utdannede fra sør

Oppslutningen om partiene på venstresiden er godt over 50 prosent uavhengig av velgernes utdannelsesnivå, blant de med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. (slik tabell 9 viser). Flertallet av dem som har grunnskole som høyeste utdan-

Tabell 8. Partivalg etter landregion og aldergruppe. Kommunestyrevalget 2015

	Ap	FrP	H	KrF	MDG	R	SV	SP	V	Andre	n ¹
18-34 år											
Norske statsborgere uten innvandrerbakgrunn	28	8	21	4	9	4	6	10	8	2	494
Vest-Europa etc	31	3	11	4	16	7	7	2	11	7	156
Østeuropeiske EØS-land	31	17	22	3	3	0	5	3	7	9	35
Afrika, Asia etc	61	5	8	2	5	5	6	1	6	2	388
35-50 år											
Norske statsborgere uten innvandrerbakgrunn	31	8	25	6	3	2	4	10	6	5	408
Vest-Europa etc	24	4	23	3	13	4	8	4	14	3	291
Østeuropeiske EØS-land	34	15	16	5	7	3	4	8	2	6	78
Afrika, Asia etc	57	4	17	3	3	4	5	0	4	2	498
51-70 år											
Norske statsborgere uten innvandrerbakgrunn	32	11	23	6	3	1	5	9	4	6	535
Vest-Europa etc	29	8	26	4	7	3	8	4	6	6	290
Østeuropeiske EØS-land	31	25	20	4	7	4	6	3	0	0	44
Afrika, Asia etc	62	5	11	5	1	3	7	1	2	1	266

¹ n = antall personer.

Kilde: Statistisk sentralbyrås velgerundersøkelse 2015.

Tabell 9. Partivalg etter landregion og utdanning. Kommunestyrevalget 2015

	Ap	FrP	H	KrF	MDG	R	SV	SP	V	Andre	n ¹
Grunnskole											
Norske statsborgere uten innvandrerbakgrunn	33	16	17	2	7	2	4	7	4	7	388
Vest-Europa etc	44	9	19	0	2	0	11	3	6	5	95
Østeuropeiske EØS-land	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	19
Afrika, Asia etc	70	4	7	3	3	5	6	0	2	1	334
Videregående skole											
Norske statsborgere uten innvandrerbakgrunn	31	12	25	6	2	1	3	12	3	5	528
Vest-Europa etc	26	11	26	6	9	4	6	6	2	4	238
Østeuropeiske EØS-land	33	31	18	2	0	5	3	6	2	0	51
Afrika, Asia etc	60	6	14	1	2	5	4	0	4	3	279
Universitet/høgskole											
Norske statsborgere uten innvandrerbakgrunn	33	4	24	7	5	3	5	7	9	3	660
Vest-Europa etc	24	4	23	3	13	5	8	2	14	5	496
Østeuropeiske EØS-land	30	13	20	6	8	2	6	6	3	7	95
Afrika, Asia etc	53	4	16	4	4	3	7	1	6	2	559

¹ n = antall personer.

Kilde: Statistisk sentralbyrås velgerundersøkelse 2015.

ningsnivå, stemmer på Ap, SV og Rødt – i alt 80 prosent i denne gruppen. For dem med videregående skole er oppslutningen vel 70 prosent, mens litt over 60 prosent av dem med høyskole- eller universets utdanning slutter opp om disse partiene.

Tabell 10. **Partivalg blant personer med innvandrerbakgrunn fra Afrika, Asia, Latin-Amerika og Oseania. Kommunestyrevalgene 2007-2015. Prosent**

	Ap	FrP	H	KrF	MDG	R	SV	SP	V	Andre	n ¹
2007	54	2	10	3	0	4	20	1	3	3	311
2011	64	4	13	4	0	2	6	0	5	2	508
2015	59	4	13	3	3	4	6	1	4	2	1 172

¹ n = antall personer.

Kilde: Valgundersøkelsene blant innvandrerbefolkningen 2007 og 2011. Institutt for samfunnsforskning/Statistisk sentralbyrå.

Tabell 11. **Partivalg blant personer med innvandrerbakgrunn fra Afrika, Asia, Latin-Amerika og Oseania etter religion**

	Ap	FrP	H	KrF	MDG	R	SV	SP	V	Andre	n ¹
Den norske kirke/statskirke	40	5	27	10	2	3	5	2	6	2	66
Den romersk-katolske kirke	54	8	18	4	6	2	2	1	5	1	149
Den ortodokse kirken	42	11	26	5	1	4	7	0	4	0	55
Annen kristen menighet	53	6	8	18	2	2	4	1	3	3	72
Et islamsk trossamfunn	80	1	5	0	2	2	6	1	3	1	323
Buddhisme	44	14	22	6	5	0	2	2	5	0	48
Hinduismen	71	1	5	0	0	7	4	3	4	4	63
Ingen tros- eller livssynsamfunn	42	4	16	1	5	11	12	0	6	4	154
Ønsker ikke å svare	62	4	13	1	3	4	3	0	5	5	131

¹ n = antall personer.

Kilde: Statistisk sentralbyrås velgerundersøkelse 2015.

Litteraturliste

Bergh, J., Bjørklund, T., & Aalandslid, V. (2014). Høyrebølge blant innvandrere, men flertallet velger Arbeiderpartiet. *Samfunnsspeilet*, 2014(3). Hentet fra <http://www.ssb.no/valg/artikler-og-publikasjoner/hoyrebolge-blant-innvandrere-men-flertallet-velger-arbeiderpartiet>

Bergh, J., Bjørklund, T., & Aalandslid, V. (2012). Ap festet grepet blant innvandrerne i 2011. *Samfunnsspeilet*, 2012(5). Hentet fra <https://www.ssb.no/valg/artikler-og-publikasjoner/ap-festet-grepet-blant-innvandrerne-i-2011>

Dale, T., & Faye, A. (1995). *Utenlandske statsborgere og Kommunestyre- og Fylkestingsvalget 1991* (Rapporter 94/15). Hentet fra http://www.ssb.no/a/histstat/rapp/rapp_199415.pdf

Dzamarija, M. T., Andreassen, K.K., & Slaastad, T.I. (2012). *Dokumentasjon av registerbasert statistikk over innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre* (Interne dokumenter 12/2013). Oslo: Statistisk sentralbyrå.

Faye, A. (1995). Valgadfærd preges av hjemlandet. *Samfunnsspeilet*, 1995(2). Hentet fra <https://www.ssb.no/valg/artikler-og-publikasjoner/valgatferden-preges-av-hjemlandet>

Holmøy, E., & Strøm, B. (2012). *Makroøkonomi og offentlige finanser i ulike scenarier for innvandring* (Rapporter 2012/15). Hentet fra <http://www.ssb.no/nasjonalregnskap-og-konjunkturer/artikler-og-publikasjoner/makroekonomi-og-offentlige-finanser-i-ulike-scenarier-for-innvandring>

Torstensen, A., & Lillegård, M. (2016). *Velgerundersøkelsen 2015: Dokumentasjonsrapport* (Notater 2016/18). Hentet fra <https://www.ssb.no/valg/artikler-og-publikasjoner/velgerundersokelsen-2015>

Stabil høy oppslutning om Arbeiderpartiet

For tidligere kommunevalg har vi bare tall for stemmegivningen til innvandrere fra Asia, Afrika, Latin-Amerika (samt Øst-Europa utenfor EØS). Sammenligner vi med valget i 2011, ser vi at stemmegivningen er bemerkelsesverdig stabil i denne gruppen (se tabell 10). Ap får noe lavere oppslutning, men har fortsatt støtte fra seks av ti velgere, i tillegg har Miljøpartiet De Grønne (MDG) kommet til. SV hadde tidligere høy oppslutning i innvandrerbefolkningen (Bergh 2012, 2014), men har etter valget i 2007 bare hatt 6 prosent oppslutning i denne velgergruppen.

Høyre fikk ved stortingsvalget i 2013 støtte fra 25 prosent av velgerne med innvandrerbakgrunn fra Asia, Afrika, Latin-Amerika. Ved kommunevalgene har oppslutningen vært lavere, og partiet fikk i 2015 støtte fra 13 prosent i denne gruppen, det samme som i 2011.

Medlemmer av muslimske trossamfunn slutter opp om Ap

Velgerne fra det globale sør er en sammensatt og langt fra homogen gruppe. Religiøs bakgrunn kan gi en mer utfyllende beskrivelse av velgermønsteret til denne gruppen. Det vil for noen velgere være sammenfall mellom verdensdel og religion, for eksempel oppgir mange fra latinamerikanske land at de tilhører den romersk-katolske kirken. Mens for velgere fra Asia vil dette være langt mindre opplagt. Hele 80 prosent av dem som oppgir at de tilhører et islamsk trossamfunn stemte Ap ved siste valg. Oppslutningen om Ap er lavest blant medlemmer av statskirken, medlemmer av den ortodokse kirken og blant den som oppgir at de ikke tilhører noe tros- eller livssynsamfunn.